

FOTO Rīgas pašvaldības Ārējās komunikācijas nodaļa

Piemīņas pasākums Sudrabkalniņā. No kreisās: Rīgas mērs Vilnis Ķirsis, Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa, Rīgas vicemērs Edvards Ratnieks, Marija Luīze Ratniece, Gunārs Nāgels, Rīta Našeniece.

Tradicionālais lāpu gājiens

No pieminekļa autotanku pulkam līdz Sudrabkalniņam

Rīgas pašvaldības aģentūras „Rīgas pieminekļu aģentūra” pirms diviem gadiem iedibinātā tradicionālā lāpu gājiens uz Sudrabkalniņu **31. oktobrī** piedalījās Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa, aizsardzības ministrs Andris Sprūds, Rīgas domes priekšsēdētājs

Vilnis Ķirsis, vicemērs Edvards Ratnieks, un daudzi citi.

„Patriotu mēneša” priekšvakarā gājiens sākās pie pieminekļa autotanku pulkam Pārdaugavā, Slokas un Pulka ielas krustojumā. Dziedot patriotiskas dziesmas, 2,3 kilometru garais gājiens pagāja pacīlātā garastāvoklī. Gājienu pavadīja policijas ekipāžas, kuras arī nodrošināja netraucētu lielā-

ku ielu šķērsošanu.

Gājiena galapunkts bija pieminekļi 6. Rīgas pulka karavīriem – pilsētas aizstāvjiem 1919. gadā Sudrabkalniņā, Slokas ielā pie Kurzemes prospekta, kur arī notika svinīga ceremonija ar uzrunām un Nacionālo bruņoto spēku orķestra muzikāliem priekšnesumiem.

Turpinājums 6. lpp.

Vēsturiski lielākās investīcijas Latvijas aizsardzībā

Aizsardzības ministrs Andris Sprūds par 2025. gada valsts budžetu

Aizsardzības ministrija

„Ministru kabineta apstiprinātais valsts budžets 2025. gadam paredz Latvijas vēsturē lielākās investīcijas aizsardzības stiprināšanā, atvēlot 3,45% no iekšzemes kopprodukta jeb 1 559 433 634 eiro. Vēl pirms dažiem gadiem šādas investīcijas aizsardzībā bija neiedomājamas, bet šodien tā ir realitāte. Mēs apzināties, ka apdraudējums valsts drošībai ir reāls. Gans Krievijas agresijas izpausmes Ukrainā, gan plašāki ģeopolitiskie izaicinājumi ir ņemti vērā, plānojot nākamā gada budžetu,” valsts budžeta izskatīšanas pirmajā lasījumā no Saeimas tribīnes sacīja aizsardzības ministrs **Andris Sprūds**.

Nepārtraukti norit darbs pie visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas ieviešanas. No 2024. gada 1. septem-

bra valsts aizsardzības mācība ir obligāts mācību priekšmets visās vispārējās izglītības iestādēs, un ik gadu pakāpeniski tiks palielināts valsts aizsardzības dienestā apmācīto pilsoņu skaits. Tāpat tiks turpināta virzība uz valsts aizsardzības koncepcijā izvirzīto mērķi – 31 000 karavīru miera laika struktūru un 61 000 karavīru lielu personālsastāvu kara laikā.

Uzrunā Saeimas deputātiem aizsardzības ministrs norādīja, ka no nākamā gada aizsardzības kopējā budžeta vairāk nekā 40% tiks ieguldīti bruņojuma iegādēs, kas ir par 20% vairāk, kā to nosaka NATO vadlīnijas. Galvenie Nacionālo bruņoto spēku kaujas spēju attīstības projekti ir slāņveida pretgaisa aizsardzības sistēmas ieviešana, krasta aizsardzības raķešu iegāde, kā arī kājnieku kaujas mašīnu, artilērijas, munīcijas un nodrošinājuma iepirkumi.

Infrastrukturā attīstībai tiks atvēlēti gandrīz 100 miljoni eiro. Lielākais būvniecības projekts Nacionālo bruņoto spēku vajadzībām ir militārais poligons *Sēlija*, kura izveides pirmā kārtā tiks pabeigta 2025. gadā. Tas būs lielākais militārais poligons Baltijas un Ziemeļvalstu reģionā. Jaunais mācību poligons ir nepieciešams, lai nodrošinātu arvien vērienīgākas Nacionālo bruņoto spēku un Latvijā dislocētās NATO daudznacionālās brigādes militārās mācības.

Turpinājums 7. lpp.

9 771837 699002

Kā rotāt mājokli valsts svētku noskaņās

Pieci ekspertu padomi

Līdz ar Patriotu nedēļas tuvošanos, kas tradicionāli sākas 11. novembrī, Lāčplēša dienā, un noslēdzas 18. novembrī – Latvijas Neatkarības pasludināšanas gadadienā, aktuāls kļuvis jautājums, kā svētkiem sagatavoties un kā tos atzīmēt. Ienest pacilājošu noskaņojumu mājās un sirdīs palīdzēs patriotisks interjera dizaina noformējums, tāpēc nekustamo īpašumu attīstītāja *Bonava Latvija* eksperti dalās piecās idejās, kā valsts svētku gaidās rotāt mājokli pašu spēkiem.

Sveču gaisma īpašam noskaņojumam

Rudenī, kad lielāko daļu dienas nākas pavadīt tumšā, īpaši patīkamu un iedvesmojošu noskaņojumu mājoklī spēj radīt sveču gaisma. Godinot tos, kuri krita Latvijas neatkarības cīņās un darīja visu, lai nākamās paaudzes varētu dzīvot brīvā valstī, aizdedz sarkanbaltsarkanās sveces un novieto tās uz palodzes vai uz galda – goda vietā. Sveces iespējams papildināt ar paštaisītu skuju vai sauso ziedu kompozīciju, pieskaņojot to pārējam telpas interjeram. Tāpat to var rotāt ar karoga lenti un papīrā izgrieztiem latvju rakstu ornamentiem. Eksperti gan atgādina – svētku gatavošanās laikā galvenais atcerēties par uguns drošību un novietot sveces uz stingras, nedegošas pamatnes labi tālu no aizkariem.

Nelieli patriotiski akcenti lielam efektam

Dažkārt pietiek vien ar nelielām, bet zīmīgām detaļām, lai uzburtu mājoklī īpašu svētku noskaņojumu, piemēram, tie var būt pārdomāti tekstilizstrādājumi – tumši sarkans vai balts galdauts, aizkari vai pleds. Ja piezadzies radošs gars, ir vērts ņemt rokā diegu un adatu un sašūt krēslu pārvalkus vai dekoratīvas spilvendrānas. Atliek vien laikus iegādāties vai krājumos sameklēt piemērotu audumu vai auduma atgriezumus, kā arī piemeklēt patriotiska stila akcentus, piemēram, lenti ar Lielvārdes jostas, karoga dizainu vai tradicionālajiem latviešu rakstiem. Ja šķiet, ka sarkanbaltsarkanie toņi interjerā neiederās, svētku rotājumus var veidot, piemēram,

tumši zaļā, zelta vai pelēkā krāsā.

Latvijas karogs – goda vietā!

Latvijas karogs ir neatņemama māju eksterjera sastāvdaļa svētku laikā un viens no būtiskākajiem tautas vienotības un nacionālās identitātes simboliem, bez kura Latvijas proklamēšanas gadadiena nav iedomājama. Pat mājās, kur lielas svinības par godu valsts svētkiem nav paredzētas, pie fasādes plīvojošs sarkanbaltsarkanais karogs rada svinīgu noskaņojumu. Karoga krāsas iespējams integrēt arī interjerā, atgādina eksperti. Piemēram, ņemot talkā tumši sarkanu un baltu aplikāciju papīru, var veidot karodziņu virtenes vai nelielu karogu kolāžas, ko piestiprināt pie loga. Izvietojot tās gar loga rāmi, svinīgu noskaņu sajūtīs gan tie, kuri atradīsies iekštelpās, gan tie, kuri rotājumus pamanīs no ārpusēs. Ja telpā ir augi vai ziedu pušķi, ievieto mazus karodziņus starp lapām vai ziediem. Tas izskatīsies eleganti un vienlaikus patriotiski. Savukārt tad, ja nelielu karogu vai karogu kompozīciju piestiprināsi pie durvīm, patriotisku noskaņu sajūtīs katrs, kurš nāks ciemos vai mēros ceļu garām durvīm.

Galda rotājumi svētku noskaņās

Ja ikdienā ģimenē nav pieņemts vakariņu laikā rotāt galdu, iespējams, tieši Patriotu nedēļa ir laiks, kad vērts izmēģināt ko jaunu! Krūzīšu paliktņi karoga krāsās, salvetes ar latviešu rakstiem vai galdauts sarkanbaltsarkanos toņos radīs patriotisku noskaņojumu un padarīs ik vakara maltīti īpašu. Tāpat iespējams pievienot mazus karodziņus galda piederumu komplektam un glāzēm vai izveidot ziedu kompozīciju karoga krāsās, ko novietot galda vidū. Lai ziedi priecētu ilgāk, labāk izvēlēties ilgnoturīgus augus, piemēram, krizantēmas vai nelķes, stiprinot tās oāzēs vai ieliekot vāzēs. Šajā situācijā lieliski noderēs māla vāze ar sentēvu spēka zīmēm, kas citkārt krāj putekļus virtuves plauktos. Ja padomā ir svētku atzīmēšana kuplā lokā, viesi priecāsies par personalizētām galda kartēm svētku tematikā, piemēram, rotātām ar Lielvārdes jostu,

FOTO Publicitātes foto

mazām ozollapām vai ģerboni. Galdauta malas iespējams apšūt vai apdarināt ar šauru karogkrāsu lenti.

Radiet svētku noskaņu kopā!

Svētki ir ģimenes un kopabūšanas laiks. Kāpēc gan drēgnu rudens vakaru valsts svētku gaidās neizmantot, lai kopīgiem spēkiem radītu patriotiskus rotājumus mājoklim? Izdali bērniem krāsas, otas un papīru un lūd uzgleznot jebko, kas viņiem asociējas ar Latvijas dzimšanas dienu. Pēcāk no zīmējumiem iespējams izveidot izstādi, kas ne tikai daiļos mājokli un ienesīs tajā īpašu svētku sajūtu, bet arī būs interesanta ciemiņiem. Tāpat pēc sniegpārslīņu griešanas teh-

Turpinājums 3. lpp.

Published by Sterling Star Pty Ltd
ABN 54053671855

Redakcija / Editorial Office:
Sterling Star
PO Box 6219
SOUTH YARRA, VIC 3141
AUSTRALIA

redakcija@laikraksts.com
latvietis@netspace.net.au

www.laikraksts.com

Chief Editor: Dr. Gunars Nagels

Abonēšanas cena drukātam laikrakstam: \$60 par 10 numuriem, \$115 par 20 numuriem vai \$285 par 52 numuriem ar piegādi Austrālijā.

Čekus rakstīt uz vārda:
„Sterling Star Pty Ltd“.

Sludinājumu cena: \$7 par 1 cm telpu vienā slejā vienā numurā.

Content and design:
© Sterling Star 2024.
All rights reserved.

Tīmeklī/Online ISSN 1837-6991
Abonētājiem/Print ISSN 1837-6983

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ne katrā gadījumā atbilst redakcijas viedoklim, un redakcija par tām neuzņemas atbildību. Redakcija patur tiesības manuskriptus un fotogrāfijas rediģēt. Laikraksts honorārus nemaksā.

Uzņēmums BALTINAMI piedāvā:

- PIRKT Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
 - PIRKT Jūsu zemi un mežu platības vai to daļas Latvijā;
- Sakārtosim īpašuma tiesības, izskatīsim visus piedāvājumus.

Anita Batarags: 201-788-5315 (NJ)
anitabatarags@gmail.com

Raimonds Mauliņš +371-29614-612 (LV)
raimondsmaulins@gmail.com

Redakcijā

Sveicināti, lasītāji!
Ievadot *Patriotu mēnesi*, aktuāls arvien ir pieminēkļu jautājums.

Vārds „*pieminēklis*“ izsaku visu būtību – objekts, kas kaut ko piemin. Dažus cilvēkus vai notikumus vēlamies pieminēt, un citus ne. Ja neiet runa par tīri mākslinieciskiem veidojumiem, tad neizbēgami pieminēkļu izveidošanu vai pastāvēšanu nosaka katra laika vai laikmeta valdošās varas vēlmes. Demokrātiskā valstī šīm vēlmēm vajadzētu atspoguļot sabiedrisko domu. Citās valsts iekārtās tās varētu būt tieši pretēji sabiedriskai domai.

Atcerēsimies, ka pieminēkli ir principā, „*kustamā manta*“, un tos var uzcelt, pārvietot, novākt vai aizvietot.

Blaumaņa pieminēkli Kanālmalas apstādījumos atklāja 1929. gadā, bet ne šodienas tā atrašanās vietā. 1939. gadā to pārvietoja uz skvēriņu Blaumaņa un Barona ielas stūrī. Un pacelts uz daudz augstākas pamatnes. Tad Padomju okupācijas laikā 1947. gadā tas slepus naktī aizvests atpakaļ uz Kanālmala apstādījumiem un uz zemāku pamatni. Trešo reizi Blaumanis tika pārvietots 2001. gadā, uzstādot tuvāk kanālam.

Baumaņa (ne „Blaumaņa“) skvērs atrodas Brīvības un Tērbatas ielas stūrī, pretī Rīgas apgabaltiesai. Pirms 100 gadiem tur stāvēja koka pieminēklis. To 1918. gada 3. septembrī atklāja kārtējie Rīgas iekarotāji – šoreiz vācieši, un tas attēloja vācu karavīru. Pieminēklim bija iesauka „*Koka Fricis*“. Bija paredzēts, ka katrs, kurš atbalstīja Rīgas pievienošanu Vācijai varēja iesist nagliņu koka postamentā.

Ir versija, ka 1918. gada novembrī studentu korporācijas *Selonija* studenti nogāza *Koka Frici*. Katrā ziņā, 1919. gada 1. maijā Pētera Stučkas valdība atklāja Kārļa Marksa krūšutēlu, izmantojot to pašu *Koka Frici* pamatni, bet izslejojies vēl augstāk par savu tautas brāli, *Frici*. Markss neizturēja pat mēnesi – jau 21. maijā Rīgu atbrīvoja vācu un latviešu karaspēks, un Marksa pieminēkli iznīcināja.

Visbeidzot (?) 2022. gadā tajā pašā skvērā uzstādīja pieminēkli Latvijas neatkarības aizstāvim Gunāram Astram.

Pieminēkli Krievijas Impērijas karavadonim Barklajam de Tollī, Esplanādē, Rīgā uzcēla cara vara, un, vācu karaspēkam tuvojoties Rīgai Pirmā pasaules kara laikā, 1915. gadā, tā paša cara vara to demontēja un aizveda. Demokrātiskā Rīgas vara 2002. uzstādīja pieminēkļa atdarinājumu, un demokrātiskā Rīgas vara to 2024. gadā novāca.

Sic transit gloria mundi!

GN

VALSTS SVĒTKU ATZĪMĒŠANA

Austrālijā un Jaunzēlandē 2024. gadā

Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana Austrālijā un Jaunzēlandē

Svētku runas teicēja:

Sandra Kalniete

Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece.

Svētku uzruna:

Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka

*Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā.

BRISBANĒ: sestdien, 9. novembrī plkst. 13.00, Brisbanes Latviešu namā

PERTĀ: svētdien, 10. novembrī plkst. 16.00, Pertas Latviešu centrā

HOBARTĀ: trešdien, 13. novembrī plkst. 15.00, privātās mājās

MELBURNĀ: sestdien, 16. novembrī plkst. 13.00, Melburnas Latviešu namā

ADELAIDĒ svētdien, 17. novembrī plkst. 14.00, Adelaides Latviešu namā

SIDNEJĀ pirmdien, 18. novembrī plkst. 19.00, Sidnejas Latviešu namā

KANBERĀ otrdien, 19. novembrī plkst. 18.00 Poļu klubā

KRAISTČERČĀ sestdien, 23. novembrī plkst. 17.00, Kraistčerčas Latviešu namā

LATVIEŠU APVIENĪBA AUSTRĀLIJĀ UN JAUNZĒLANDĒ

DVMN

LĀČPLĒŠA DIENAS ATCERE

svētdien, 10. novembrī

Svētā Krusta Baznīcā, 40 Warrigal Rd, Surrey Hills

Plkst. 11.00 Lāčplēša dienas atceres dievkalpojums
prāvestes H. Jansones vadībā

Plkst. 12.00 DVMN Lāčplēša dienas atceres akts baznīcas zālē

Kafijas galds

Visi mīļi gaidīti!

Kā rotāt mājokli valsts svētku noskaņās

Turpinājums no 2. lpp.

nikas iespējams izveidot latvju rakstu virtieni. Tiem, kurus apmeklējusi īpaša iedvesma, vērts pievērsties sentēvu rotāšanas metodēm un izmēģināt spēkus salmu puzura jeb krīga veidošanā, uz diega saverot niedru, salmu vai smilgu

posmiņus un papildinot tos ar putnu spalvām, auduma vai papīra gabaliņiem. Eksperti gan atgādina – krīgi paredzēts iekārt pie griestiem, tāpēc jau laikus jāņem vērā vēlamais izmērs. Pamācību, kā puzuri gatavot, meklē interneta platformās radošiem rokdarbniekiem.

Dārta Rasa Majejska
„Bonava Latvija“
komunikācijas speciāliste

Austrālijas skolotāju tiešsaistes semināri

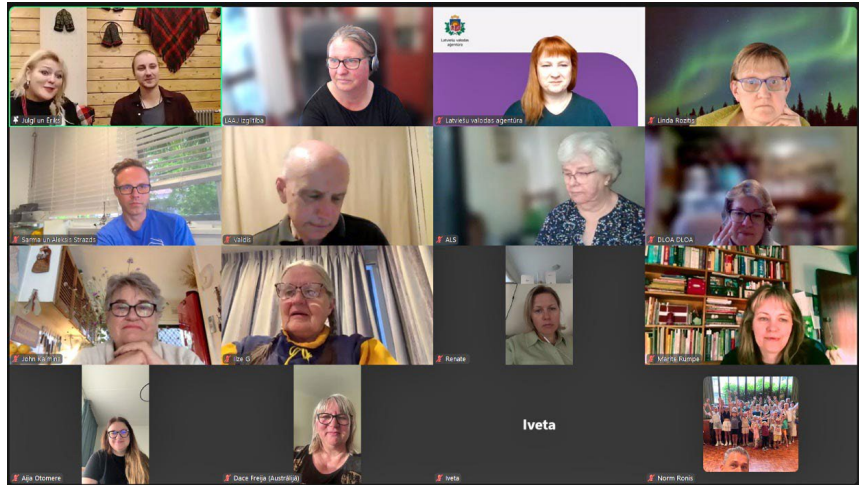
Pārrunāja Ziemassvētku tradīcijas

Ceturtdien, **31. oktobrī** notika LAAJ un Latviešu valodas aģentūras (LVA) kopīgi organizētais tīmekļseminārs „*Gadskārtu riti un tradīcijas: Ziemassvētki*“, kas semināru ciklā jau ir trešais pēc kārtas. Pie mums virtuālajā telpā ciemojās folkloras kopas *Skandinieki* vadītāja, lībiete **Julgī Stalte** un mūziķis, etnomuzikologs **Ēriks Zeps**, kurš dzimis Varakļānos, Latgalē. Kad Ēriks un Julgī atgādināja, ka Latvijā ir iestājies aukstais laiks, mums nācās krietni pielietot iztēli, lai pārslēgtos no skaistā Austrālijas pavasara uz tumšo Latvijas ziemas sākumu.

Semināra ievadā Julgī stāstīja, ka latviešu Ziemassvētku tradīcijas palīdz mums noturēt gaismu sevī. Tas ir miera laiks, kad mēs norimstam pēc ražīgās vasaras un spraigā rudens cēliena.

Neatņemama Ziemassvētku tradīcija ir ar ēdieniem piepildīts galds. Tam ir jābūt bagātīgam un skaisti izrotātam. Tāds galds Ziemassvētku gaidīšanas laikā tiek klāts arī veļiem. Ja tas ir bagātīgs, tie jūtas gaidīti un ar prieku pievienojas mājas saimei. „*Laimīt' galdu uzklājusi, uzliek goda mielasti-*

Semināra dalībnieki no Adelaides, Sidnejas, Melburnas, Kanberas un Latvijas.

FOTO Ekrānuzņēmums

nu, mīlās Māras devumiņu,“ skanēja Julgī dziesma.

Runājot par ēdienu, mums bija jāatbild, kādi ir galvenie Ziemassvētku ēdieni. Bez piparkūkām un pīrāgiem, tie ir arī zirņi un pupas, kas simbolizē asaras. Ja visas apēd, pa div' kopā lasot, tad visas bēdas var izcilāt, nolikt maliņā un mierīgi gaidīt nākamo gadu.

Izrādās, labi pazīstamais piedziedājums „*kaladū*“ Ziemassvētku dziesmās nav vienīgais. Mūsu viesi nodziedāja tautas dziesmas ar dažādiem variantiem – *olilo, tigdaidū, tātari, totari, kaļadā, tol-darā un kūčo*.

Semināra otrajā daļā Julgī dalījās ar savas ģimenes tradīcijām – ģimene sanāk kopā, izrotā māju un kopīgi klāj svētku galdu. Ilze no Kanberas gremdējās atmiņās par īstām svēcītēm eglītēs zaros un dzejoļu mācīšanos. Sarma no Sidnejas atcerējās, ka eglīte tika turēta pagraba vēsumā līdz pēdējam brīdim un vec-

māmiņa sēdēja blakus ar lejkannu, lai karstajā laikā sargātu eglīti no svēcīšu liesmiņām. Savukārt Zinta pastāstīja, kā viņas ģimenes tradīcija tiek nodota nākamajai paaudzei. Viņas Austrālijā izaugušie latviešu bērni saviem austrāļu dzīvesbiedriem māca Ziemassvētku dzejoļus latviešu valodā.

Šis bija tikai īss ieskats visā, ko pārrunājām un izdziedājām. Semināra materiāli būs pieejami diasporas skolām turpmākai izmantošanai. Drīzumā taps noderīgu materiālu apkopojums arī par citām gadskārtām.

Atgādinu, ka Julgī un Ēriks pa visam drīz būs pie mums, Austrālijā! Viņi piedalīsies gan Sidnejas Jaunatnes dienās, gan 3x3 saietā. Gaidām!

Semināru ciklu finansē LVA no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas „Valsts valodas politika un pārvalde“.

Iveta Leitase

LAAJ Izglītības (Skolu un Ārpuskolas) nozares vadītāja
Laikrakstam „Latvietis“

FOTO Aija Vindsora (Windsor)

Ēriks Zeps un Julgī Stalte 3x3 Austrālijā, 2023.

Latviešu valodas aģentūra

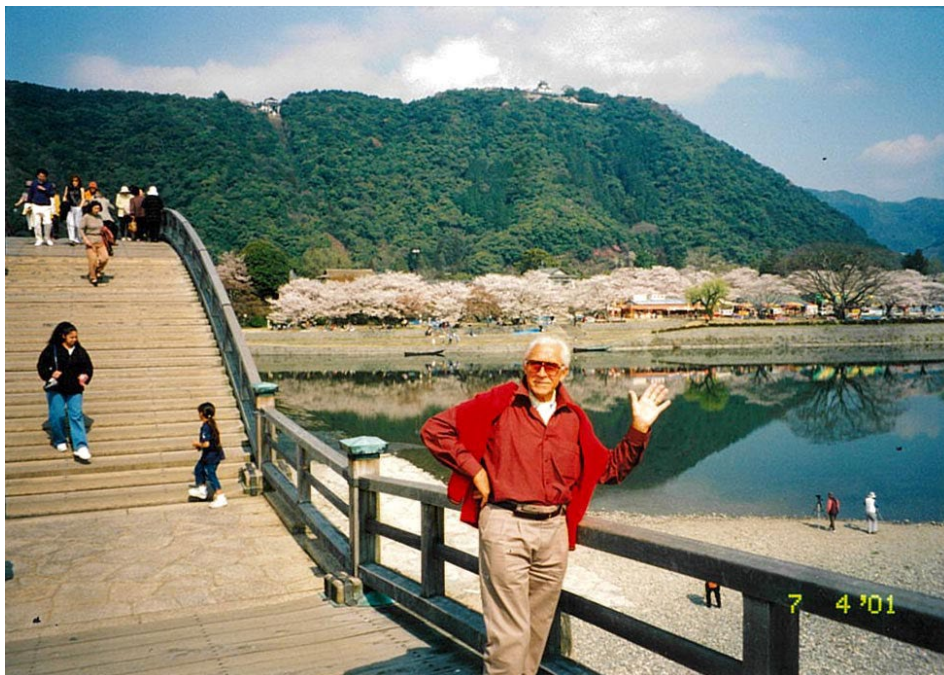

Izglītības un zinātnes ministrija

Mums vēl ir vieta Jūsu sveicieniem, apsveikumiem, paziņojumiem.

Cena \$7 par 1 cm vienā slejā. Minimums \$10.

Tieši šis laukumiņš izmaksās tikai \$70.

Kārlim Gulbergam 101. gads.

Par 100 gadu sveicieniem pateicība Latvijas Valsts prezidentam **Edgaram Rinkēvičam**.

Latvijas Republikas vēstniekam Austrālijā Kanberā **Margeram Kramam**.

Latvijas Goda Konsulam **Jānim Dēliņam** Melburnā.

Pateicība Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdim **Aivaram Sinkam**, kurš savā apsveikumā citēja pulkvedi **Janumu** Vācijas DP nometnē „Mēs savus ieročus esam nolikuši. Jums jāturpina ar citiem ieročiem...”

Pateicība **Švāna kundzei** par cēlo smalko orhidejas stādu ar sirsnīgo pavadrakstu manai simtgadei.

Kā sveicienu no drauga **Gerharda Brēmaņa** ar baltām un sarkanām rozēm skaistā dekorējumā atsūtīja Gerharda meita, cienījamā **Daina McDonald** Melburnā.

„Kāds prieks ir dzīvot, dzīvot, dzīvot!”

Pateicībā,
Kārlis, šodien.

Foto: Iwakuni, Hiroshima.

FOTO Rīgas pašvaldības Ārējās komunikācijas nodaļa

Lāpu gājiens no autotanku pulka pieminekļa līdz Sudrabkalniņam.

Tradicionālais lāpu gājiens Turpinājums no 1. lpp.

Piemineklis piemin 6. Rīgas kājnieku pulka kareivjus, kuri 1919. gada novembrī cīnījās pret bermontiešiem Anniņmuižā. No 1919. gada 3. līdz 11. novembrim pulks cieta vislielākos zaudējumus. Krita 41 karavīrs – līdz 1929. gadam tie pārapbedīti Rīgas Brāļu kapos. Piemineklim ir tas pats tēlnieks, kā Brīvības piemineklim – Kārlis Zāle, un arī tas pats arhitekts – Ernests Štālbergs.

Pieminekli Sudrabkalniņā atklāja 1937. gada 31. oktobrī ar grandiozu

pasākumu, uz kuru ieradās, starp citu, valsts prezidents K. Ulmanis, kara ministrs ģen. J. Balodis, armijas komandieris ģen. K. Berķis un vēl 6 citi ministri. Tik svarīgs bija šis piemineklis.

Pēc Otrā pasaules kara bronzas plāksne ar 54 kritušo karavīru vārdiem, pulka zīme un desmit granīta bluķi bija zuduši. 2003. gadā tika restaurēta pieminekļa akmens daļa, bet 2008. gadā atjaunoja un uzstādīja pulka krūšu nozīmi (pēc tēlnieces Olītas Nīgules ģipša modeļa to izkala akmeņkalis Ivars Feldbergs) un atjaunoja zudušo bronzas plāksni ar karavīru vārdiem (veidoja SIA „KALUMS

V” un tēlnieks Kārlis Alainis). Rīgas pieminekļu aģentūra veica kārtējos restaurācijas darbus 2022. gadā.

Svinīgās uzrunas atgādināja, ka 31. oktobra vakarā, un visu nākamo mēnesi – tā dēvētā „Patriotu mēnesī” mēs atcerēsimies un pieminēsim notikumus, kuri noveda pie neatkarīgās Latvijas valsti. Pazīstamākie datumu ir Latvijas Republikas Proklamēšanas diena – 18. novembris, un Lāčplēša diena – 11. novembris, kura atzīmē uzvaru pāri Bermonta armijai gandrīz gadu vēlāk.

Gunārs Nāgels
Laikrakstam „Latvietis“

FOTO Rīgas pašvaldības Ārējās komunikācijas nodaļa

Pasākuma dalībnieki.

FOTO Rīgas pašvaldības Ārējās komunikācijas nodaļa

Pasākuma dalībnieki.

FOTO Rīgas pašvaldības Ārējās komunikācijas nodaļa

Svinīgais pasākums Sudrabkalniņā.

3x3 un mežs – latvietim svarīgas vērtības

Saiets nākamgad Grobiņā

Pasaules latviešu kustības 3x3 pirmais 2025. gada saiets notiks **no 29. jūnija līdz 6. jūlijam** Grobiņā, senākajā rakstos precīzi norādītajā apdzīvotajā vietā Latvijas teritorijā.

Saieta mājas Grobiņā

Latvijas lielākais – Dienvidkurzemes novads – gatavs uzņemt latviešus no visas pasaules savā centrā, Grobiņā, pilsētā Ālandes upes krastos, tikai 10 km no jūras un Liepājas. Zaļajā, sakoptajā, ar vēsturiskām un kultūras vērtībām bagātajā Grobiņā saiets mājas radīs latviešu rakstnieces un filozofes vārdā nosauktajā Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskolā, brīvā laika pavadīšanas centrā *Zaļais namiņš*, mākslas un mūzikas skolā, sporta centrā, Grobiņas pilskalnā un pilsdrupās.

Grobiņas nosaukums cēlies no seno kuršu valodas – *gruobīns* nozīmē *skābaržu mežs*. *Mežs* ir arī saieta vadmotīvs, tas kā latvietim svarīga metafora visies cauri visām norisēm, dalībniekiem būs iespējams gan teorētiski, gan praktiski iepazīt meža dzīvi tā daudzveidībā; ievirzēs darbosimies ar koku, tiksīmies ar meža speciālistiem un runāsim par to, ko mums simbolizē mežs. Lai arī reti kurš tiešām ikdienā dzīvo mežā, kas gan Latvija būtu bez tā?

Ievirzes un pasākumi

3x3 ir kustības mērķiem atbilstoši saietā varēs apgūt latviskos amatus, pirts zinības, rotu kalšanu, keramiku,

Zentas Mauriņas Grobiņas vidusskola.

latviskās virtuves gudrības un iedziļināties gadskārtu tradīcijās, ģimenes psiholoģijā, dzimtu pētniecībā.

Bērni darbosies ar koku un stāipīgiem materiāliem, apgūs izdzīvošanas iemaņas mežā, ciemosies pie dzīvniekiem un veidos paši savu animācijas filmiņu.

Grobiņā atzīstas vikingu apmetnes pēdas, par kurām stāstīs arheoloģijas ievirzē, un katrs varēs izmēģināt senās vikingu spēles, kā arī pievienoties vikingsiem raksturīgajā vargāņu un bungu saspēlē. Ievirzē pētīsim arī Grobiņā dzimušās dzīvesstāstu un literāro mantojumu.

Gan lieli, gan mazi radīs plašas iespējas izmēģināt muzicēšanu gan ar instrumentiem, gan balsi. Izkustēties aktīvi un arī meditātīvi varēs visas dienas garumā. Ceļotgribētājiem īpaši patiks ekskursiju diena, savukārt novada iepazīšanas ievirzē ik dienu ciemosies pie uzņēmīgiem saimniekiem.

Plāno un piesakies!

Gan lielākā daļa ieviržu, gan dzīvošana, gan ēšana notiks mājīgajās vidusskolas telpās. Visi gulēs uz rīkotāju sarūpētajiem matračiem, bet ēdienreizes no-

Laura Bitiniece un Kārlis Taukačs ar meitiņu Trīni – Grobiņas saieta organizatori.

drošinās uzņēmums SIA „Zālītes A“, kurš 2023. gadā tika atzīts par labāko skolu ēdinātāju Latvijā.

Saietu organizē un vada Laura Bitiniece ar vīru Kārli Taukaču un savu lielo palīgu – meitiņu Trīni. Tā kā jaunajai ģimenei darba grupā nāk teju visa paplašinātā ģimene. Liela ir Dienvidkurzemes novada pašvaldības un vidusskolas atsaucība, atbalstot ideju tieši Grobiņā sarīkot 3x3 saietu, dodot iespēju arī vietējiem ļaudīm iesaistīties tā daudzveidīgajās norisēs, savukārt pārējiem – iepazīt Grobiņu un plašo novadu.

Izsmeljošā informācija par saietu gan www.3x3.lv, gan feisbuka kontā *3x3 Latvija* būs atrodama pēc Jaunā gada. Oficiālā pieteikšanās saietam no 1. februāra līdz 30. aprīlim. Atbildes par dalību tiks sniegtas līdz 15. maijam. Saziņai jau tagad: grobinas3x3@gmail.com.

Daiga Bitiniece

Vēsturiski lielākās investīcijas Latvijas aizsardzībā

Turpinājums no 1. lpp.

„Liels uzsvars tiek likts arī uz vietējās industrijas iesaisti bruņoto spēku stiprināšanā. Nākamajos 4 gados, vērtējot gan tiešos iepirkumus, gan vismaz 30% iesaisti starptautiskajos iepirkumos, mūsu industrijā varētu nonākt līdz pat vienam miljardam eiro. Tādēļ šajā attīstības virzienā mūsu kopdarbs ir ļoti svarīgs,“ puda A. Sprūds.

Vērtējot ģeopolitisko situāciju Ei-

ropā, stratēģiskais mērķis ir panākt Ukrainas uzvaru karā pret okupantiem. Latvija turpinās sniegt nelokāmu atbalstu Ukrainai, nākamgad tam atvēlot 0,25% no iekšzemes kopprodukta Ukrainai plānots piegādāt militāro tehniku, nodrošināt Ukrainas armijas karavīru apmācību, kā arī tiks turpināta starptautiskās dronu koalīcijas attīstība.

„Šāds budžets nozīmē arī lielu atbildību gan par līdzekļu efektīvu investīšanu, gan sabiedrības informēšanu par to. Ir jāturpina uzlabot aizsardzības

nozāres iepirkumu sistēmu, jāturpina nodrošinājuma reformas ieviešana, kā arī ir publicēts bruņoto spēku 12 gadu attīstības plāns un aizsardzības industrijas vadlīnijas, kas paver durvis uzzināt par aizsardzības nozarē notiekošo,“ sacīja A. Sprūds, uzsverot, ka aizsardzības nozare publicēs arī pārskatu par aizsardzības izdevumiem 2025. gadā.

Informāciju sagatavoja

AM Militāri publisko attiecību departamenta

Preses nodaļa

31.10.2024

„Starp 5 salām“

Jau trešo gadu Birmingemā notiks latviešu teātru festivāls

Gandrīz pirms 5 gadiem divu Eiropas diasporas teātru draudzībā aizsāktais, šogad jau atkal Lielbritānijas pilsētā Birmingemā no 21. līdz 24. novembrim norisināsies diasporas teātru festivāls *Starp 5 salām*. Latviešu Kultūras centra Birmingemā organizēto diasporas

teātra svētku ietvaros būs redzamas astoņas latviešu teātra izrādes. Visas programmā ietvertās diasporas teātru: Londonas teātra *Trepes*, Birmingemas Mazā teātra, Teātra studijas *Saime* un Latviešu teātra Īrijā *Sliedes*, izrādes ir saņēmušas godalgas vai atzinības no Latvijas teātru profesionāļiem. Savukārt, ciemiņi no Latvijas VEF teātris un Jelgavas Studentu teātris ir vieni no vadošajiem teātriem Latvijas amatier-teātru kustībā. Festivāls būs ne tikai labticīga un sirsnīga kopā sanāksma, bet arī viens no kvalitatīvākajiem amatiermākslas notikumiem diasporā. Papildus notiks meistarklases teātra profesionāļu vadībā un neaizmirstami sadraudzības pasākumi.

Pirms vairākiem gadiem Latviešu teātris Īrijā *Sliedes* un Birmingemas Mazais teātris satikās projektā *Starp divām salām*, kura ietvaros birmingemieši devās uz Īriju. Starp diviem teātriem uzsāktais projekts pamazām paplašinājās un savu dalību pieņēma arī pārstāvji no citām valstīm. Likumsakarīgi festivālam tika dots nosaukums *Starp 5 salām* un šogad tas Birmingemā norisināsies jau trešo reizi.

Izrādes festivālā tiks spēlētas latviešu valodā, taču arī šogad būs nodrošināta vairāku izrāžu sinhronā tulkošana angļu valodā, kas pavērs lielākas iespējas izrādes skatīties arī tiem, kam latviešu valoda nav ikdienas sastāvdaļa.

Festivāls notiks četras dienas un tajā varēs redzēt sešas diasporas teātros veidotas izrādes, kuras visas jau saņēmušas laurus un atzinības dažādos nozīmīgos amatier-teātra nozares pasākumos.

Programmās iekļautas

- Londonas teātrī *Trepes* režisores Selīnas Briežkalnas iestudētā Mu-

Festivāla „Starp 5 salām“ 2023 dalībnieki.

Publicitātes foto no Latviešu Kultūras centra arhīva

rada Hodžirbajeva luga „ŠAKĀĻU UZBRUKUMS“. Izrāde saņēmusi Balvu par *Labāko scenogrāfiju* diasporas teātru saietā *PLATS solis 2023*, kā arī tā tika atzinīgi novērtēta arī Latvijas amatier-teātru skatē *Gada izrāde* un ar panākumiem tika spēlēta XV Latvijas amatier-teātru svētkos Valkā šovasar.

- Birmingemas Mazajā teātrī režisora Ingmāra Čaklā iestudētā Slavomira Mrožeka „ATKLĀTĀ JŪRĀ“. Izrāde saņēmusi *Sudraba balvu par Labāko izrādi* diasporas teātru saietā *PLATS solis 2023*, savukārt, aktrise Katrīna Tamisāre saņēma festivāla *Labākās aktrises balvu*, bet Ingmārs Čaklais tika atzīts par festivāla *Labāko režisoru*. Latvijas amatier-teātru skatē *Gada izrāde* iestudējums ieguva *I. pakāpi*, īpašu atzinību *Par konceptuālu scenogrāfiju* un izrāde ar panākumiem tika spēlēta XV Latvijas amatier-teātru svētkos Valkā šovasar. Teātris ar šo izrādi piedalījies arī prestižos britu teātru festivālos *Manchester Fringe* un *Birmingham Fringe*.
- Londonas teātrī *Trepes* režisora Ingmāra Čaklā iestudētā Leldes Stumbres luga „LAIMĪGĀ BLŪMINTĀLE“. Izrāde saņēmusi *Sudraba balvu par Labāko izrādi* diasporas teātru saietā *PLATS solis 2024* Stokholmā, savukārt, režisors Ingmārs Čaklais atkal tika atzīts par festivāla *Labāko režisoru*. Viesturs Bērziņš saņēma balvu par *Labāko horeogrāfiju*, bet Santa Siliņa un Selīna Briežkalna par *Labāko scenogrāfiju*.
- Birmingemas Mazā teātra un Londonas teātra *Trepes* kopdarbs, režisoru Hardy Gru un Ingmāra Čaklā pēc Žana Pola Sartra darbu motīviem veidotā izrāde „AIZ DURVĪM“. Izrāde saņēmusi balvu par *Labāko*

muzikālo noformējumu diasporas teātru saietā *PLATS solis 2024* Stokholmā, savukārt, *Kolēgu žūrija* piešķīra balvu par saietā *Labāko izrādi*.

- Latviešu teātris Īrijā *Sliedes* režisores un arī dramaturģes Sandras Bondarevskas veidotais iestudējums „DUBLINAS PĒTERSONI“. Izrāde saņēmusi *Zelta balvu par Labāko izrādi* diasporas teātru saietā *PLATS solis 2024* Stokholmā, savukārt, *Draugu žūrija* piešķīra *Specbalvu Par vēsturiski nozīmīgu notikumu atainojumu uz skatuves*.
- Teātra studija *Saime* ar iestudējumu „TU SAKI...“, kas veidota pēc Vizmas Belševicas stāsta *Tās dulās Paulīnes dēļ* motīviem Mārītes Senkovas režijā. Izrāde saņēmusi diasporas teātru saietā *PLATS solis 2024* Stokholmā atzinības rakstu *Par neatlaidīgu un azartisku spēli*.

Savukārt, ciemos no Latvijas būs ieradušies vieni no labākajiem amatier-teātriem ar lielu pieredzi un mākslinieciskiem panākumiem daudzu gadu garumā:

- VEF teātris ar Nikolaja Gogoļa darba „PRECĪBAS“ iestudējumu Agra Krūmiņa režijā un
- Jelgavas Studentu teātris ar pēc Hermaņa Paukša darbu motīviem veidoto iestudējumu „VĪZIJAS PAR HOLMSU“ Astras Kacenas režijā.

Izrādes tiks spēlētas uz profesionālu teātru skatuvēm Crescent Theatre un Midlands Arts Centre, pateicoties tam, ka telpu nomas maksas izdevumu segšanas finansiāls atbalsts saņemts no Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas no diasporas atbalsta projektu programmas līdzekļiem. Taču šeit jāpateicas arī privātiem atbalstītājiem, kas iegulda arī savus finanšu līdzekļus,

Turpinājums 9. lpp.

FOTO Publicitātes foto

Koris MASKA.

Koris MASKA iegūst Grand Prix Dienvidkorejā

Kļūst par miljoniem

MASKA

Mārupes novada jauktais koris MASKA 26. oktobrī izcīnīja uzvaru starptautiskā kormūzikas festivālā *Busan Choral Festival and Competition*, kas notika Dienvidkorejas pilsētā Busanā. Koris saņēma galveno naudas balvu 20 milj. KRW (apm. 13 300 EUR), kā arī ieguva vairākas citas augstākā līmeņa balvas: 1. vietu gan tautas, gan klasiskās mūzikas kategorijās, kā arī labākā diriģenta balvu.

Festivāls notika laikā no 23. līdz 26. oktobrim, tajā piedalījās 57 kori no Dienvidkorejas, Indonēzijas, Singapūras un Latvijas. Koris MASKA mākslinieciskā vadītāja un diriģenta Jāņa Ozola vadībā izpildīja septiņus skaņdarbus klasiskās un tautas mūzikas kategorijās, lai demonstrētu spēju izpildīt dažādu žanru un sarežģītības līmeņu mūziku.

Jānis Ozols: „Esmu neizsakāmi priecīgs un gandarīts par kora sasniegumiem šajā prestižajā un kormūzikas pasaulē tik nozīmīgajā konkursā! Šī ir pirmā reize Busanas kormūzikas festivāla un konkursa vēsturē, kad tajā uzvar koris no Eiropas. Mums izdevās iznest latviešu kormūziku plaši pasau-

lē un ar to pārsteigt arī žūriju.“

Busan Choral Festival and Competition ir viens no lielākajiem un nozīmīgākajiem koru festivāliem un konkursiem Āzijā, kas ik gadu notiek Dienvidkorejas pilsētā Busanā. Festivāls pulcē augstākā līmeņa amatieru korus un kormūzikas entuziastus no visas pasaules, lai svinētu mīlestību pret kormūziku un sniegtu iespēju savstarpējai mijiedarbībai, sadarbībai, citu kultūru iepazīšanai un draudzīgai konkurencei. Šogad festivāls svinēja divdesmito jubileju un pulcēja 2380 dalībniekus.

Chung-Suk Kim, *Busan Choral Festival and Competition* prezidents: „Busanas koru festivāls ir telpa, kur satiekas dažādas kultūras un mākslas. Ar festivāla starpniecību esam apmierināti, ka mūzika ir kopīga valoda, kas mūs visus vieno. Mēs cenšamies visā pasaulē izplatīt cerību un gaismu tiem, kam tā nepieciešama, izmantojot harmoniskās mūzikas pacilājošo spēku. Šogad festivāls svinēja savu 20. jubileju un pulcēja 2380 dalībniekus, tāpēc arī nākotnē vēlamies sniegt mūzikas skaistumu vēl lielākam cilvēku skaitam un veicināt kultūru daudzveidību.“

Nepilnu divu nedēļu garajā koncerttūrē Dienvidkorejā, koris MASKA papildu dalībai kormūzikas konkursā

sniedza vairākus koncertus Seulā un Busanā, izpildot gan konkursam sagatavoto repertuāru, gan arī iepazīstinot klausītājus ar latviešu tautas mūziku un populāriem rok-mūzikas hītiem. Īpaši lielas klausītāju ovācijas izpelnījās grupas *Pērkons* dziesmu izpildījums kora aranžijās, kā arī Raimonda Paula dziesma *Dāvāja Māriņa*, kas ir ļoti populāra Dienvidkorejā.

Koris MASKA ir viens no augstāk novērtētajiem amatieru koriem Latvijā, kas ieņem nozīmīgu lomu latviešu kormūzikas tradīciju attīstīšanā un popularizēšanā. Koris tika dibināts 2000. gadā, tā dibinātājs, diriģents un mākslinieciskais vadītājs ir Jānis Ozols. Kora unikālitate ir spēja izpildīt dažādu žanru mūziku, sākot ar kormūzikas klasiku un beidzot ar pasaulē populāru popmūziku. Kora sniegums augstu novērtēts nozīmīgos kormūzikas konkursos un festivālos Īrijā, Japānā, Austrālijā, Itālijā, Spānijā un citur. Tuvākie kora MASKA koncerti notiks 16. novembrī Siguldā un 23. novembrī Saldū, kur koris izpildīs koncertprogrammu *MASKA. PĒRKONS. A Cappella*, kā arī 14. decembrī Jūrmalā, Dzintaru koncertzālē, notiks Ziemassvētku koncerts *MASKA. PĒRKONS. Cosmos*.

Koris MASKA

„*Starp 5 salām*“
Turpinājums no 8. lpp.

brīvprātīgo darbu un laiku, lai segtu visus citus izdevumus, kas saistīti rekvizītu sagādā, gaismu un apskaņošanas tehnikas nomu, palīgtempu, kas nepieciešamas festivāla sagatavošanas un mēģinājumu procesā, programmiņu un reklāmas materiālu sagatavošanu utml.

Organizatori ir pateicīgi visiem dalībniekiem, kas paši par saviem līdzekļiem sedz visus transporta, ceļojuma un uzturēšanās izdevumus festivāla laikā, lai izrādes tiktu godam

nospēlētas un iepriecinātu tautiešus Lielbritānijā.

Pasākuma organizatori aicina ne tikai latviešus, bet arī jebkuru Lielbritānijā vai pasaulē mītošu radošu personību apmeklēt Birminghamā notiekošos latviešu teātru svētkus. Festivāla *Starp 5 salām* darba grupa ir pārliecināti, ka dalībnieku radošums, prieks par jaunām draudzībām un iespējām, paplašina gan redzesloku, gan popularizē latviešu kultūru pasaulē.

Latviešu Kultūras centrs Birminghamā (LKCB) ir bezpeļņas labdarības organizācija, kas saglabā, uztur, attīs-

ta un veicina latviešu kultūru Lielbritānijā un pasaulē. LKCB aicina savā paspārnē tautiešus radīt jaunas aktivitātes jebkurā jomā. Centrs aicina savam pulkam pievienoties tikai tos, kas gatavi paši dibināt, veidot vai aktīvi virzīt kādas aktivitātes vai procesus. Visi pārējie aicināti lietot, izmantot, baudīt un vērtēt.

Vairāk informācija <https://www.facebook.com/LatviesuKulturascenrs> un www.kulturascenrs.com.

Dace Čaklā

Projektu vadītāja

Latviešu Kultūras centrs Birminghamā

Originālais piemineklis Barklajam de Tolli

Jūlija Madernieka kritika

Krievijas Impērijas karavadonim Mihaelam Andreasam Barklajam de Tolli veltīts piemineklis tika atklāts Esplanādē, Rīgā 1913. gada 13. oktobrī par godu 100 gadu jubilejai Krievijas Impērijas uzvarai pāri Napoleonam. Iepriekšējā gada februārī bija izsludināts konkurss, kurā tika iesniegti 44 projekti. Sekojošais raksts ir publicēts laikrakstā „Dzimtenes Vēstnesis“, Nr.143 (23.06.1912). Raksts pārceļts no vecās rakstības uz moderno pareizrakstību, vietās paturot oriģinālā īpatnības.

Barklaja de Tolli pieminekļa projektu izstāde

Rīga cenšas arvienu vairāk iekarot pilntiesīgas lielpilsētas izskatu. Par to liecina jo gaiši milzīgie jaunbūvju plūdi, kuri ar katru gadu pieņemamas un padara pilsētas ielu panorāmu arvienu bagātāku un cēlāku. Gādā netikvien par pilsētas praktiskiem lietderības un labierīcības nolūkiem: dzirdīgas ausis atrod arī krāšņuma piekopšana. Rīdiniēki vairs neapmierinājas ar zaļumiem, krūmiem, puķēm, fontaniem, strūklām vien, tiem vajaga arī pieminekļu. Un tādi pēdējā laikā stipri nākuši uz dienas kārtības. Še laipni pakalpo izdevīgi gadījumi – vēsturiski fakti, kuri stingri prasa pēc ievēribas.

Tāds izdevīgs gadījums bij 1910. gadā, kur par godu Rīgas pievienošanai pie Krievijas uzcēla varenajam caram Pēterim Lielajam pieminekli. Tāds izdevīgs gadījums pienācis arī tagad ar 1912. gadu. Zināms, cita lieta ir, kādas vērtības šie pieminekļi sniedz, skatoties no mākslas stāvokļa. Un šeit – mākslas jautājumos, tad arī koncentrējas Rīgas neveiksme, kas jau gadiem novērota un liekas izvērtusies par tipisku īpašību, no kuras grūti nāksies atkratīties.

Tikpat bēdīgi stāv ar daudzajiem konkursu izsolījumiem. Tie mākslas garšas attīstībai nav nesuši nekādu labumu. Kur še vaina meklējama, pie ekspertiem vai konkurentiem, tas uz pirmo acumirkli izliekas neuzminami, bet lietu pamatīgāki pārbaudot – te vaina vairāk vienā nekā otrā pusē. Ka konkursa rezultāti stipri atkarīgi no ekspertiem, to katrs sapratīs. Lai tikai atgādinājāmajos Pētera Lielā pieminekļa konkursu, kur prof. Lederena ievēribas cienīgā projekta vietā godalgoja citus un izvešanai nolēma mākslas ziņā nenozīmīgo Šmidta projektu. Ne labāki gāja ar III. pilsētas (latviešu) teātra konkursa lietu. Un ja atminamies daudzos vācu arhitektu biedrības konkursu izsolījumus un ievērojam šīs biedrības ļoti centīgo darbību, tad no visa tā tomēr maz prieka mākslai.

Mūsu konkursi tikai tad rādīs iepriecinošu ainu, ja ekspertu jautājums būs izšķirts plašiem mākslas pamatiem par labu. No ekspertu kompetences atkarājas arī iesūtamo darbu labums, kas pa daļai saprotami, bet reizē arī neattaisnojami. Daudzi, kuri citādi būtu konkurējuši līdz, bet apzinādāmie

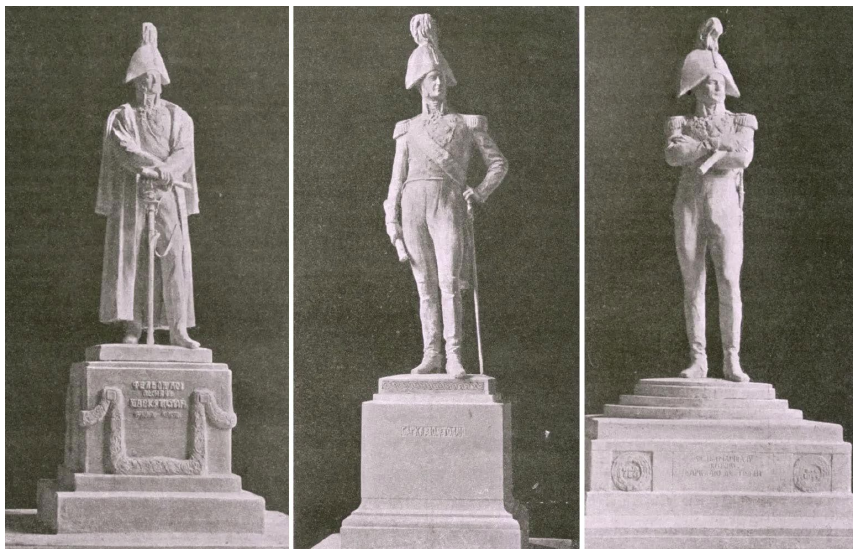

Originālā Barklaja de Tolli pieminekļa atklāšana 1913. gadā.

ekspertu uzskatus par mākslu un negribēdami apmānīt savu īpatnēji personisko sajūtu ar izpatikšanu, atsakās. Un arī tie, kuri piedalās, atrodas zināmā mērā starp divām ugunīm un bieži padodas izpatikšanai, lai tikai iegūtu ekspertu atzinību.

Ne labāki mākslas panākumi atzīmējami pie Barklaja de Tolli pieminekļa sacensības projektiem, kuri izstādīti pilsētas mākslas muzeja telpās. Projektu lielākā daļa ir diletantiska rakstura. Tas sakāms tikpat par darbu saturu – ideju, kā arī par izpildījumu. Pie daudzām figūrām nomanāms pat elementārāko zināšanu – anatomijas trūkums. Neproporcionālie locekļi stāv ar figūru visumu acīs krītošā disharmonijā, kas modina skatītājā komiski bēdīgu sajūtu. Pie tādām sakropļotām figūrām var pieskaitīt projektus Nr. 45, Nr. 44, Nr. 43, Nr. 6, Nr. 4, Nr. 26, Nr. 28 un vēl citus.

Pirmā godalga piesprieda projektam Nr. 40. Slaika, proporcionāli ieturēta figūra ir viss, ko par darbu var sacīt pozitīvā nozīmē. Trūkst kaut cik ekspresīvi domātas, mākslinieciskas izteiksmes, kā arī kompozīcijas, vār-

Vilhelma Vandšneidera trīs projekti piemineklim Barklajam de Tolli. No kreisās: konkursā 1., 2., 3. godalgas ieguvēji. Sanktpēterburgas Mākslas akadēmijas eksperti uzskatīja par nepieciešamu novākt zobenu, kuram bija jāatrodas Barklaja de Tolli rokās kā karadarbības, kaujas, konfrontācijas simbolam, un likt uz svaru uz feldmarsāla zizli kā miera, uzplaukuma un pilsoniskās varas emblēmu.

Turpinājums 11. lpp.

FOTO Vilnis Ķirsis/X

Piemineklis Barklaja de Tolli tiek demontēts naktī uz 2024. gada 31. oktobri.

Originālais Barklaja de Tolli piemineklis Turpinājums no 10. lpp.

da pilnā nozīmē. Īsts Berlīnes Uzvaras alejas (Siegessallee) nenozīmīgais stils! Kā mākslai spītējošas bezgaršības simbols uzskatāma pjedestāla neestētiski izlocītā vītne, kura liecina par nabadzīgi banālu fantāziju.

II. godalgu izpelnījies līdzīgs projekts Nr. 36. Tipiskais un „ievērojama” pie šī darba ir tas, ka viņš it neko neizteic. Stāvoša figūra un tas viss.

Cienīgi piemērojas šim neko neizteicošam vācu stilam darbs ar trešo godalgu Nr. 39. Zīmīgi priekš ekspertu kungiem ir fakts, ka visas trīs godalgas ņēmis viens un tas pats skulptors – prof. Vandšneiders Šarlotenburgā. Un citādu iznākumu arī neviens nesagaidīja, kam daudz maz pazīstami vietējie mākslas apstākļi. Nelaieme tikai tā, ka pie mums tiek pārdēstīts šis no vācu pašu inteliģentās mākslas nosodītais Berlīnes ielu stils.

Simpātiskākais no visiem sacensības projektiem ir Nr. 27 „Ein Held”. Šis klasiskās formās un kustībās ieturētais darbs, ar savām trijām gladiatoru figūrām, dod interesantu siluetu no visām pusēm. Ievērojama šeit vēl ir tas, ka autors bēdzis no realistīgi nenozīmīgās un līdz apnikušam novazātās stāvu figūras un caur to izcēlis vēl zīmīgāki un spēcīgāki pieminekļa ideju, pie kam Barklaja de Tolli portreja ievietota medaljonaveidīgi pieminekļa sokelī. Tikai žēl, ka klātpieliktais diletantiski vājais zīmējums stipri traucē projekta labo iespaidu un mazina respektu pret autoru.

Kā vienu no kaut cik labākiem darbiem vēl varētu atzīmēt Nr. 12 „Uzvarētājs”. Lai gan darbs pavirši izpildīts, tomēr tas atstāj uzvaras sajūtu un pēc kompozīcijas piesliecas Rodēna „Balzaka” figūrai.

Ir laba un teicama lieta celt pieminekļus, bet ja pieminekļi stāv ar mākslu naidā, tad labāk lai viņu nav.

Jūlijs Madernieks

(Vikipēdija informē: Jūlijs Madernieks (1870—1955) bija latviešu gleznotājs, interjerists, pedagogs un mākslas kritiķis. Madernieks bija pirmais latviešu mākslinieks, kurš ieviesa metodisku un organizētu zīmēšanas pasniegšanu. Mācību pamatā bija kompozīcijas apgūšana. Viņš darbojās arī stājgrafikā un grāmatu grafikā.)

Originālo bronza pieminekli demontēja Pirmā pasaules kara laikā, 1915. gada jūlijā, kad Rīgai tuvojās Vācijas karaspēks. Nav drošu ziņu par pieminekļa tālāko likteni. Iespējams, ka tam bija tāds pats liktenis kā Rīgas Pētera I piemineklim – nogrimt ar kuģi, kurš to pārveda uz Pēterpili. Cita versija saka, ka de Tolli piemineklis tomēr sasniedza Pēterpili, kur to pārkausēja.

Pieminekļa granīta postaments palika tukšs līdz 2002. gadam, kad uz tā atklāja Rīgas uzņēmēja Jevgeņija Gomberga dāvinājumu Rīgai – izmēros mazāku originālā pieminekļa pakaļdarinājumu. De Tolli pieminekli, šoreiz ar visu postamentu, demontēja šogad, naktī uz 31. oktobri. ■

Pastaigāties pludmalē ar suņiem

Jūrmalas pludmalēs turpmāk to varēs darīt ziemas sezonā

Pateicoties *ManaBalss.lv* platformā uzsāktajai pilsoņu iniciatīvai, Jūrmalā panākta pozitīva pārmaiņa – turpmāk ziemas sezonā Jūrmalas pludmalēs būs atļauts pastaigāties ar suņiem. Iniciatīvas autore Inga Kondrāte atklāja, ka bez šādas platformas viņai būtu bijis gandrīz neiespējami savākt nepieciešamos parakstus, jo manuāla parakstu vākšana, staigājot no mājas uz māju, šķita laikietilpīga un sarežģīta. „*ManaBalss.lv* palīdzēja ne tikai tehniski, bet arī ar padomu – šāda platforma sniedz iedzīvotājiem reālu iespēju panākt izmaiņas un aizstāvēt savas vajadzības, neizejot no mājas,” saka Kondrāte.

Šī iniciatīva tika izskatīta Jūrmalas domē pēc tam, kad *ManaBalss.lv* platformā 2020. gadā tika savākti 479 paraksti. Izmaiņas stājās spēkā 2024. gada 24. septembrī, un no šī gada 1. novem-

bra līdz 31. martam Jūrmalas teritorijā pie Rīgas līča pludmales būs atļauts atrasties ar suni, kam jābūt pavadā. Šis lēmums balstās gan uz kolektīvo iesniegumu, gan sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, kur vairākums pauda atbalstu iespējai rudens un ziemas sezonā atļaut suņu klātbūtni pludmalēs, atsaucoties uz līdzīgu praksi citur Eiropā. Sabiedriskajā apspriešanā, kas norisinājās jūlijā, tika saņemti 28 viedokļi, no kuriem daļa iebilda pret izmaiņām, norādot uz iespējamiem piesārņojuma un drošības riskiem, tomēr iniciatīvas atbalstītāju skaits bija ievērojami lielāks. Rezultātā dome lēma par noteikumu grozījumiem, kas stājās spēkā 2024. gada 24. septembrī. Vasaras sezonā no 1. aprīļa līdz 31. oktobrim suņu klātbūtne Jūrmalas pludmalē paliek ierobežota.

Iniciatīvas iesniedzēja Inga Kondrā-

te norāda, ka šāds risinājums jau ir ieviests citās Latvijas pilsētās, piemēram, Saulkrastos, kur dzīvnieku īpašniekiem ir atļauts pastaigāties ar suņiem pie jūras noteiktās teritorijās. Viņa uzsver, ka pastaigas pludmalē ne tikai veicina fizisko aktivitāti un ļauj iedzīvotājiem vairāk laika pavadīt kopā ar saviem mīluļiem, bet arī uzlabo kopējo dzīves kvalitāti.

Šis lēmums ir solis uz priekšu ne tikai dzīvnieku īpašnieku interesēs, bet arī demokrātiskas līdzdalības stiprināšanā, jo parāda, digitālās platformas iedzīvotāju iniciatīvām ir spēks panākt izmaiņas. Papildu informācija pieejama Jūrmalas domes mājaslapā: <https://www.jurmala.lv/lv/jaunums/no-1-novembra-jurmala-pludmale-vares-atrasties-ar-suniem/>

Signe Valtīņa
Manabalss.lv

Garīgs koncerts Sidneijā

levadot jauno baznīcas gadu

Kristīgā baznīcā gads nobeidzās ar Mīrušo piemiņas dienu, un jaunais baznīcas gads sākas ar Adventi. Adventes laiks ir gatavošanās uz Kristus dzimšanas svētkiem.

Adventē iekļautas četras svētdienas un katrai ir īpaša tēma – Cerība, Miers, Prieks un Mīlestība.

Svētdien, 1. decembrī ievadīsim

jauno baznīcas gadu ar garīgu koncertu Sidnejas ev. lut. latviešu draudzes Svētā Jāņa baznīcā. Koncertā piedalīsies Sidnejas Latviešu vīru koris un sieviešu ansamblis *Skanda*. Koncertā ar dzeju lasījumiem arī piedalīsies labi pazīstamā Lija Veikina. Dziedāsim kādas kopdziesmas un uzklaušīsim evaņģēlija vēsti par Ziemassvētku nozīmi. Koncerta laikā pie altāra aizdedzināsim pirmo Adventes sveci, tā atzīmējot jaunā

baznīcas gada sākumu. Adventes sveces ir dāvana no Latvijas, kas mums ir kā ciešs savienojums ar dzimteni.

Pēc koncerta pulcēsimies draudzes zālē uz sadraudzības pēcpusdienu. Būs iespēja arī iegādāties pusdienas, kūkas un kafiju.

Visi ir mīļi aicināti.

Māc. Kolvins Makfersons
(Colvin MacPherson)
Laikrakstam „Latvietis“

Koncertuzvedums „Daugava“

Izskanēs Lāčplēša dienas vakarā Rīgas Latviešu biedrībā

Ādažu novada kultūras centra jauktais koris *Saknes* sadarbībā ar Rīgas Latviešu biedrības Mūzikas komisiju un četriem diasporu koriem – kori *Ziemeļmeita* no Somijas, kori *Meluzīna* no Luksemburgas, *In Corde Meo* no Dānijas un *Ziemeļu Balsis* no Igaunijas 2024. gada 11. novembrī plkst. 19.00 aicina uz koncertuzvedumu *Daugava*.

Jauktā kora *Saknes* izveidotajā programmā izskan pilns Mārtiņa Brauna cikls *Daugava* savienojumā ar poēmas daļu *Sprediķi Piņķu baznīcā* un vēl vairākām vārsēm. Programma ir veidota kā vienots stāsts par Latvijas ceļu uz valstiskumu. Muzikālo ciklu atskaņo kori diriģenta **Ārija Ādamsona** vadībā. Muzikālo pavadījumu izpilda kora koncertmeistars **Austris Kalniņš**. Dzeju lasa kora dalībnieks un šīs idejas autors **Artis Virsis**. Programmas režiju veidojis Valmieras teātra aktieris **Januss Johansons**, kas ir piedalījies arī *Daugavas* pirmajā iestudējumā 1988. gadā un smalki pārzina darba muzikālā un dramaturģiskā materiāla nianšes.

Mārtiņa Brauna dziesmu cikla *Daugava* iestudējums ir papildināts ar Raiņa vārdiem, bagātinot tos ar vārsēm no A. Čaka poēmas *Mūžības skartie*. Abi darbi ir spilgts vēstījums par Latvijas tautas atmodu un valstiskuma veidošanos. Šodien Ukrainas un citu pasaules notikumu kontekstā neatkarības cīņu un tautas atmodas tēma ir ieguvusi jaunu aktualitāti. Krievija izsaka draudus arī Baltijas valstīm un visai rietumu civilizācijai, tāpēc jo īpaši svarīgi ir, tostarp ar mākslas izteiksmes līdzekļiem, stiprināt un vairot mūsdienu sabiedrības izpratni par patriotismu, nacionālo pašapziņu, valsts suverenitāti un tās cenu.

Reiz šis koncertuzvedums jau ir atskaņots Rīgas Latviešu biedrībā. Savu pirmatskaņojumu *Māmuļā* tas piedzīvoja Barikāžu aizstāvju atceres dienā, 2024. gada 20. janvārī, kad tas izskanēja pārpildītajā RLB Zelta zālē, noslē-

dzoties ar skatītāju stāvovācijām un kopīgi atskaņotu *Saule, Pērkons, Daugava*. Jāmin, ka Ādažu jauktais koris *Saknes* šo koncertuzvedumu atskaņojis jau septiņās Latvijas pilsetās kā arī šī gada 4. maijā viesojās slavenajā *Tempeliahaukio* koncertzālē Helsinkos, kur koncertuzvedums tika iestudēts un izskanēja kopā ar jau pieminētajiem trīs diasporu koriem – *Ziemeļmeitu* no Somijas, *Meluzīnu* no Luksemburgas un *In Corde Meo* no Dānijas. Tā kā šobrīd interesi pievienoties šim projektam ir izrādījis arī Igaunijas latviešu koris *Ziemeļu Balsis*, projekts ir kļuvis skaitliski kuplāks, ar 5 kora dalībnieku tam bija nepieciešama lielāka skatuve un ietilpīgāka zāle arī klausītājiem. Ņemot vērā projekta lielos apmērus un gatavošanās procesu, skatītāju atsauksmes un emocionālo pieredzi – kolektīvi vienojās par vēl vienu kopīgu koncertu Latvijā, Lāčplēša dienas vakarā, un Rīgā nav patriotiskākas un zīmīgākas vietas par Rīgas Latviešu biedrības Lielo zāli, kur atskaņot šo grandiozo koncertuzvedumu.

Isumā par darbiem – M. Brauna cikls tika sarakstīts 1988. gadā iestudējumam „Daugava“ Valmieras teātrī, un viens no tā skaņdarbiem „Saule, Pērkons, Daugava“ ir kļuvis par

2024

KORIS ZIEMEĻMEITA

11.11. | 19.00

Rīgas Latviešu biedrības

LIELĀ ZĀLE

KONCERTUZVEDUMS

BRAUNS | RAINIS | ČAKS

DAUGAVA

DIRIĢENTS ĀRIJS ĀDAMSONS

INSTRUMENTĀLAIS PAVADĪJUMS
AUSTRIS KALNIŅŠ

VĀRSMAS NO ALEKSANDRA ČAKA POĒMAS
"MŪŽĪBAS SKARTIE" LASA ARTIS VIRSIS

REŽISORS JANUSS JOHANSONS

IEEJA PAR ZIEDOJUMIEM

Koncerts tiks filmēts un fotografēts. Foto un video materiāli vēlāk var tikt izmantoti pasākuma publicitātei sociālajos tīklos un medijos.

tautas atmodas himnu. 2018. gadā šo ciklu ieskaņojis Latvijas Radio koris S. Kļavas vadībā, atsevišķi cikla skaņdarbi ir iekļauti Dziesmu svētku reperituārā, taču kopumā cikls „Daugava“ nav plaši iestudēts. A. Čaka poēma „Mūžības skartie“, kas stāsta par 1. pasaules kara notikumiem un latviešu strēlnieku likteņiem, ir Latvijas kultūras kanona stūrakmens.

Ieeja koncertā par ziedojumiem.

Oksana Svikle
Rīgas Latviešu biedrības
Publicitātes un reklāmas projektu
vadītāja

Sankciju sarakstos jāiekļauj simtiem ēnu flotes tankeru

Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete: Tie eksportē Krievijas naftu

„600 ēnu flotes tankeru, kas eksportē 70% Krievijas naftas, katru mēnesi iepludina Krievijas kara budžētā 12 miljardus dolāru. Šī gada laikā ēnu flote ir dubultojusies. Šie tankeri nav apdrošināti un to personāls ir slikti apmācīts. Tie ir bīstami nolietoti un faktiski tie ir ekoloģiskas laika bombas, kas apdraud pasaules ūdeņus ar naftas noplūdēm. Latvijai un pārējām Baltijas jūras valstīm Krievijas ēnu flote ir tiešs hibrīddrauds,“ uzskata Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete.

Eiropas Parlamentā šovakar notika debates par to, kā nodrošināt sankciju pret Krieviju pilnīgu izpildi, ņemot vērā Krievijas naftas tankkuģu ēnu flotes paplašināšanos. Deputāte atzīst, ka kuģu īpašnieki bieži mainās, līdz ar to sankcijas pret jauno īpašnieku nedarbojas, taču risinājums ir kuģu identificēšana un sankcionēšana pēc to reģistrācijas numuriem. „Jau pirmie desmiti kuģu, kurus Eiropas Savienība, ASV un Apvienotā Karaliste ir iekļāvusi sankciju sarakstos, parāda, ka pār-

vadātās naftas apjomi samazinās. Līdz šim ES ir sankcionējusi 27 kuģus, taču tas nav pietiekami un sarakstos ir jāiekļauj ēnu flotes kuģu simti,“ uzsver S. Kalniete.

Deputāte, uzstājoties Eiropas Parlamenta debatēs, aicināja sabiedrotos izdarīt lielāku spiedienu uz Putina kara starptautiskajiem veicinātājiem, valstīm un uzņēmumiem, kas iedzīvojas kā starpnieki, eksportējot uz Krieviju divējādā lietojuma preces. „Ievērojami nesamazinot Kremļa iespējas turpināt karu, mēs attālinām Ukrainas uzvaru,“ brīdina S. Kalniete.

Deputāte Sandra Kalniete pārstāv partiju apvienību JAUNĀ VIENTĪBA un, pildot doto mandātu darbam Eiropas Parlamentā, turpina darbu Ārlietu komitejā, kā arī Starptautiskās Tirdzniecības komitejā un Kultūras un izglītības komitejā kā aizstājēja. Sandra Kalniete ir Latvijas delegācijas vadītāja Eiropas Tautas partijas (ETP) frakcijā, kas ir lielākā Eiropas Parlamentā kopš 1999. gada. 2024. gada vēlēšanās labēji centriskā politiskā grupa sagla-

bāja līderpozīcijas un tajā apvienojušies 188 deputāti no visām ES dalībvalstīm.

ETP frakcijā Sandra Kalniete ir Ārpolitikas darba grupas vadītāja vietniece un strādā ar jautājumiem, kas ir Starptautiskās Tirdzniecības komitejas darba kārtībā, tostarp ar dokumentiem par ES finansiālo un ekonomisko palīdzību Ukrainai. Tāpat Sandra Kalniete šajā Eiropas Parlamenta mandātā strādā ES un Krievijas parlamentārās sadarbības komitejā un ES un Ukrainas parlamentārās asociācijas komitejā, kā arī turpina darbu Eiropas Parlamenta vēstures grupā.

Sandra Kalniete.

FOTO Publicitātes foto

Informāciju sagatavoja:

Elīna Bīviņa

Eiropas Parlamenta deputātes Sandras Kalnietes palīdzē

Datumi

Vārda dienas, dzimšanas dienas un zīmīgi notikumi

12. novembris

Kaija, Kornēlija

1929. latviešu mežzinātnieks, Gaujas Nacionālā parka pirmais direktors Gunārs Skriba.

1959. Latvijas žurnālists un politiķis Kārlis Seržants.

13. novembris

Eižens, Jevgeņijs, Jevgeņija
Starptautiskā neredzīgo diena

1424. Rīgas arhibīskapa amatā nāk Rīgas domkungs Hennings Šarpenbergs. Viņš turpina cīņu par sava amata atbrīvošanu no ordeņa pakļautības.

1926. ārsts-patologs Niks Niteckis.

14. novembris

Fricis, Vikentījs, Vincents

1829. vācbaltiešu anatoms Kārlis Vilhelms Kupfers (Karl Wilhelm von Kupffer).

1935. sabiedriska darbinieks Austrālijā Imants Kronītis.

1944. vācieši uzbrūk Kureļu grupai (Latvijas neatkarības aizstāvjiem Kurzemē).

1963. sabiedriska darbiniece Austrālijā, diriģente Lilita Daenke.

1964. sabiedriska darbiniece ASV Tija

Kārkle.

15. novembris

Leopolds, Undīne, Unda

1744. vācu mācītājs un rakstnieks Johans Aleksandrs Stenders (Jaunais Stenders).

1959. latviešu žurnālists Dzintris Kolāts.

16. novembris

Banga, Glorija

1917. dibināta Latvijas Pagaidu Nacionālā Padome (LNP) Valkā.

17. novembris

Hugo, Uga, Ugis

Starptautiskā studentu diena

1664. Anglija un Kurzeme paraksta militāru aliansi.

1918. dibināta Latvijas Tautas Padome (pagaidu parlaments).

1928. sabiedriskais darbinieks Austrālijā Ilmārs Lūsis.

1929. komponists Valters Kaminskis.

1957. finanšu speciālists, diplomāts Daris Gunārs Dēliņš.

1989. Sākās *Samta revolūcija*: Čehoslovākijā armija apspieda studentu demonstrāciju Prāgā. Tas izraisīja sa-

celšanos pret komunistisko valdību (tā guva panākumu 29. decembrī).

18. novembris

Aleksandrs, Doloresa, Brīve

Latvijas Republikas Proklamēšanas diena

1914. Latvijas rakstnieks Anatols Imermanis.

1918. Otrā Rīgas pilsētas krievu (tagad Nacionālajā) teātrī notiek Latvijas Republikas proklamēšanas akts. Latvijas Tautas Padome pasludina neatkarīgu Latvijas valsti.

1918. literāts, sabiedriska darbinieks Austrālijā Aleksandrs Zariņš.

1919. Raiņa dramatiskās poēmas *Daugava* pirmizrāde Latvijas Sarkanā Krusta sarīkojumā Otrajā pilsētas teātrī.

1924. dibināta studentu organizācija *Konkordija Zelmēnis*.

1959. ALT aktieris Ero Pūpēdis.

1964. Juliāns Vaivods iesvētīts par bīskapu (Sv. Pētera bazilikā Vatikānā).

1967. izglītības un preses darbiniece, interneta portāla *Latvians Online* līdzīpašniece Daina Grosa.

1975. folkloriste, tulkotāja, publiciste Aija Rozentāla-Biezaite.

1987. demonstrācijas Rīgā, Liepājā. ■

Atkārtojam visus sēru paziņojumus, kuri parādījās tajos laikraksta numuros, kuriem bija tikai elektronisks izdevums.

Mūžībā aizgājusi mūsu miļā konfilistre
LONIJA GRAUDIŅA (dzim. KAIMIŅA)

dzimusi 1925. g. 30. novembrī, Vadakstes pagastā
mirusi 2024. g. 10. augustā, Sidnejā

*Dzīvē tālu ejam, klīstam, saredzamies, izšķiramies,
Bet pie ziliem sapņu kalniem beigās visi satiekamies.*

Miļā piemiņā viņu paturēs
korp! Spīdola saime

Mūžībā aizgājusi mūsu māmiņa, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

Dr LIA KAPELIS (dzimusi Lagzdiņš)

Dzimusi 1936. g. 3. februārī, Jūrmalā, Latvijā
Mirusi 2024. g. 6. septembrī, Melburnā, Austrālijā

Lia nodzīvoja skaistu mīlestības pilnu dzīvi mīlot ģimeni, darbu un dabu. Sirdis paliks vienmēr.

Mūžībā aizgājis

EVALDS ARNOLDS PAEGLIS

Dzimis 1928. gada 4. jūnijā, Daugavpilī, Latvijā
Miris 2024. gada 12. oktobrī, Melburnā, Austrālijā

Aizgāja mierīgi ģimenes lokā

Viņu miļā atmiņā tur sieva Nelda, bērni Arnolds, Anda, Aivars,
mazbērni Jessie, Laura, Sean, Karla, Sigride, mazmazbērni Astrid, Lachlan

Šī gada 24. oktobrī Mūžības miera dārzos aizgāja mūsu miļais

Dainis Kārlis Eversons

✱ 14. 09. 1992 - † 24. 10. 2024.

Par viņu sēro un piemin:
Eversonu, Beer, Briežu Dunduru un Kārklīņu ģimenes Austrālijā un Latvijā.

*Dziedat skaisti eņģeļi
Pa debešu maliņām,
Lai dvēsele nemaldās,
Pie Dieviņa aiziedama.*

Azartspēļu slēptās reklāmas

ManaBalss.lv platformā publicēta iniciatīva par to aizliegšanu

Iedzīvotāju līdzdalības platformā *ManaBalss.lv* ir publicēta jauna iniciatīva „Par azartspēļu slēpto reklāmu aizliegšanu“, kuras autors Kārlis Beļevičs aicina uz stingrāku kontroli un aizliegumiem pret maskētu azartspēļu reklāmu: <https://manabalss.lv/par-azartspelu-slepto-reklamu-aizliegšanu/show>

Iniciatīvas mērķis ir aizliegt azartspēļu slēpto reklāmu Latvijā, jo, kā uzsver autors, tā bieži vien tiek maskēta aiz tādām nevainīgām tēmām kā kafija, sports vai ēdiens. Slēpto reklāmu mēs varam sastapt ielās, pasākumos un īpaši sociālajos tīklos, kur influenceri reklamē saites uz azartspēļu vietnēm. Beļevičs norā-

da uz nopietnām azartspēļu atkarības sekām – ģimenes problēmām, finanšiālām grūtībām un pat nāves gadījumiem, uzsverot, ka šī ietekmīgā reklāma, kas vērsta tieši uz jauniešu auditoriju, ir nopietna problēma un prasa steidzamu rīcību.

Kā norādīts iniciatīvas tekstā, kopš azartspēļu reklāmas aizlieguma pieņemšanas 2006. gadā Latvijā nav pietiekami efektīvu pasākumu slēptās reklāmas kontrolē. „Man ir jautājums – kāpēc atbildīgās institūcijas nekontrolē šo nozari, un vai tas ir lobījis vai citas prioritātes, kas traucē aizliegt šo sērgu?“ jautā iniciatīvas autors.

Beļevičs uzskata, ka stingrāki

reklāmas aizliegumi un kontrole ne tikai pasargātu sabiedrību, un īpaši jauniešus, no atkarības, bet arī pozitīvi ietekmētu valsts ekonomiku. Viņš uzsver, ka tikai caur maksimāliem ierobežojumiem un aktīvu uzraudzību būs iespējams efektīvi samazināt azartspēļu negatīvo ietekmi Latvijā.

Lai atbalstītu šo iniciatīvu un palīdzētu to virzīt tālāk, ikviens Latvijas iedzīvotājs aicināts parakstīties par „Par azartspēļu slēpto reklāmu aizliegšanu“ *ManaBalss.lv* platformā: <https://manabalss.lv/par-azartspelu-slepto-reklamu-aizliegšanu/show>

Signe Valtīņa
ManaBalss.lv

Sarīkojumi, draudzes ziņas un ziņojumi

Adelaidē

Ceturtdienās no plkst. 19.00 – 20.00
5EBI-FM 103.1MHz raidījumi
latviešu valodā; tiešraide internetā:
www.5ebi.com.au

Svētdien, 17. nov., plkst. 14.00, Latviešu namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā.

Svētdien, 24. nov., plkst. 11.00 – 15.00 Baltiešu Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

Adelaides Sv. Pētera draudze

Svētdien, 17. nov., plkst. 11.00 Valsts svētku dievkalpojums.

Brisbanē

Sestdien, 9. nov., plkst. 13.00 (IEVĒROT LABOTO LAIKU!), Latviešu namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā.

Kvīnslandes latv. ev. lut. draudze

Goldkostā

Otrdien, 19. nov., plkst. 11.30 – 13.30 Latvijas Valsts svētku svinēšana Broadbeach bibliotēkā.

Katra mēneša pirmajā otrdienā, plkst. 15.00 Zoom tikšanās neklātienē. Zoom saite saņemama no elgachat@hotmail.com. Nākamā tikšanās otrdien, 5.nov.

Hobartā

Trešdien, 13. nov., plkst. 15.00, privātajās mājās Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā.

Kanberā

Otrdien, 19. nov., plkst. 18.00, Poļu klubā, 38 David St, Turner, Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā. Ieeja pret ziedojumiem.

Katru otrdienas vakaru no plkst. 17.30, tikšanās Poļu kluba telpās, 38 David St., Turner, kur notiek latviešu skola, tautas deju mēģinājumi un patērēšana pie alus kausa vai vīna glāzes, vai arī pie kafijas vai tējas krūzes. Būs izņēmumu reizes, kad klubs būs ciet un tikšanās nenotiks. Ja vēlaties iepriekš sazināties, lūdzu, zvaniet Ivetai Leitasei 0402 054 854 vai Mārim Neimanim 0481 099 880.

Melburnā

3ZZZ 92.3 FM Latviešu raidījumi
ceturtdienās no plkst. 12.00 – 13.00.

Svētdien, 10. nov., no plkst.10.00 līdz 14.00 Latviešu namā notiks Nama talka. Lūdzam nama labvēļiem un lietotājiem piedalīties talkā, lai sakopt mūsu nama dārzus un telpas. Līdzi, lūdzu, ņemiet: labu garastāvokli un mīļākos darba rīkus (varat arī nākt bez rīkiem...). Sekos pusdienas un atspirdzinājumi čaklajiem darbiniekiem! Stikāku informāciju sniedz Bite Švolmane 0409 808 229.

Svētdien, 10. nov., plkst. 12.00 Lāčplēša dienas atceres akts Sv.Krusta baznīcas zālē. Visi mīļi gaidīti.

Sestdien, 16. nov., plkst. 13.00, Latviešu namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā. Piedalās jauktais koris DAINA, vīru koris VESERIS, jauniešu koris AUSMA, MLB Daugavas skola, Rīgas 102. skautu vienība.

Sestdien, 23. nov., plkst. 16.00 Dainas kora 40 gadu jubilejas kabārē Latviešu nama fuajē un kafejnīcā. \$30/\$25/\$0, ieskaitot uzkodas. Dzērieni pārkami bārā. Biļetes pie ieejas vai <https://www.trybooking.com/CWNVK>

Melburnas latv. ev. lut. draudze Prāv. Helga Jansone

Svētdien, 10. nov., plkst. 11.00 Lāčplēša dienas atceres dievkalpojums

Kas ir šis piemineklis? (1)

Jauna sērija

Sākam jaunu sēriju – Kas ir šis piemineklis, un kur tas Rīgā atrodas? Atbilde nākamajā laikraksta numurā.

PAZIŅOJUMS

Laikraksts **LATVIETIS** www.laikraksts.com

Austrālijas pirmais latviešu elektroniskais nedēļas laikraksts latviešiem pasaulē — An Australian newspaper for Latvians worldwide

Pēc īsa pārtraukuma esam izvēlējuši spiestuvi, un ar šo numuru atsākam izdot laikraksta „Latvietis“ drukāto versiju.

FOTO Gunārs Nāgels

Sākam jaunu sēriju – Kas ir šis piemineklis, un kur tas Rīgā atrodas? Atbilde nākamajā laikraksta numurā.

Sarīkojumi

Turpinājums no 15. lpp.

Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 10. nov., plkst. 12.00 Lāčplēša dienas atceres akts Sv.Krusta baznīcās zālē. Visi mīļi gaidīti.

Svētdien, 18. nov., plkst. 18.00 Latvijas Republikas proklamēšanas dienas dievkalpojums Sv.Krusta baznīcā.

Svētdien, 24. nov., kapusvētki Foknera (Fawcner) kapsētā:

plkst. 10.30 – Sv.Krusta nodalījumā.

plkst. 11.15 – 1. latv. ev. lut. draudzes nodalījumā

plkst. 11.45 – Sv.Jāņa draudzes nod.

plkst. 12.15 – Katoļu draudzes nod.

Dievkalpojumi skatāmi www.Facebook.com un www.Youtube.com Praveste Helga Jansons. Kā arī var skatīties: www.melburnaslatviesudraudze.org.au

Pertā

Radiostacija 6EBAFM pārtraukusi raidīšanu. Nav zināms, kad raidījumi atsāksies.

Svētdien, 10. nov., plkst. 16.00, Latviešu centrā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā.

Pirmdien, 18. nov., plkst. 7.00 karogu pacelšana pie Latviešu centra.

Pirmdien, 18. nov., plkst. 18.00 karogu nolaišana un Valsts svētku akts Latviešu centrā. Aktā piedalīsies tautas deju kopa *Pērkonītis*. Runu sniegs Alys Daroy – *Together Strength: Resistance, Resilience and Renewal in the Latvian Song Celebration*. Runa būs angļu valodā. Paredzētas arī deklamācijas.

Pertas ev. lut. Sv. Pāvila draudze
Māc. Gunis Balodis.

Svētdien, 17. nov., plkst. 10.30 Zoom dievkalpojums. 26 pēc Sv Gara Svētkiem.

Sidneja

Piektdien, 8. nov., plkst. 11.00 Senioru saiets Latviešu namā.

Sestdien, 9. nov., plkst. 13.30 Latviešu namā tautas deju uzvedums *Keskpōrandale Kokku (Visi kopā uz skatuves)*, atzīmējot igauņu tautas deju kopu jubilejas. Piedalās igauņu, poļu, lietuviešu un ukraiņu tautas deju kopas, kā arī latviešu *Jautrais Pāris*. Bezmaksas. Biļetes saņemamas <https://www.trybooking.com/events/landing/1291010>

Pirmdien, 18. nov., plkst. 19.00, Latviešu namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā. Uzstāsies Sidnejas Latviešu vīru koris, koris *Skanda* un sestdienas skola. Tiešraide SLB mājas lapā un *Facebook* vietnē.

Otrdien, 19. nov., plkst. 12.00 Zolīte Latviešu namā.

Ceturtdien, 21. nov., plkst. 12.00 Latviešu namā Ceturtdienas pusdienas; iepriekš pieteikšanās pirms otrdienas, zvanot 0425392988.

Sidnejas ev. lut. latviešu draudze, Svētā Jāņa baznīcā

Māc. Kolvins Makfersons

Svētdien, 10. nov., plkst. 10.00 dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu.

Svētdien, 17. nov., plkst. 10.00 dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu.

Svētdien, 24. nov., plkst. 10.00 dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu.

Dievkalpojumi arī pārraidīti tiešraidē uz *YouTube*: https://www.youtube.com/channel/UCK2IwlGgZrp1I_KLisSrdJg

Sidnejas latv. ev. lut. Vienības draudze

Māc. Raimonds Sokolovskis.

Svētdien, 17. nov., plkst.10.00 Kapu svētki latviešu nodalījumā Rukvudā.

Par nākamajiem dievkalpojumiem lūgums sazināties ar māc. Raimondu Sokolovski – tālr. 0438301512 vai draudzes priekšnieci, diakoni Gundegu Zariņu – tālr. 0474152425 vai 02 9548 3964.

Kraistčercā

Sestdien, 23. nov., plkst. 17.00, Kraistčercas Latviešu namā Latvijas Republikas proklamēšanas 106. gadadienas atzīmēšana. Svētku runas teicēja: Sandra Kalniete – Eiropas Parlamenta deputāte, politiķe, diplomāte, sabiedriska darbiniece, rakstniece. Svētku uzruna: *Mūsu Latvija – dziļāka, drošāka un daudzveidīgāka*. Būs pieejams uzrunas tulkojums angļu valodā.

Latvijā

Pirmdien, 11. nov., plkst. 19.00 Rīgas Latviešu biedrība aicina uz koncertuzvedumu *Daugava*, kuru izdziedās 5 latviešu kori no 5 valstīm. Programmā izskan pilns Mārtiņa Brauna cikls *Daugava* savienojumā ar poēmas daļu *Spreidiķi Piņķu baznīcā* un vēl vairākām vārsām. Ieeja par ziedojumiem.

Līdz 17. novembrim Latvijas Nacionālā mākslas muzeja galvenās ēkas Kupola zālē (Rīgā, Jaņa Rozentāla laukumā 1) norisināsies Lauras Veļas personālizstāde *Ievainotā atmiņa*. Izstāde veido telpu diskusijai par Latvijas iedzīvotāju deportāciju izraisītās traumas ietekmi uz mūsdienu sabiedrību.

Līdz 24. novembrim Latvijas Nacionālā mākslas muzeja galvenās ēkas 4. stāva zālēs noritēs Jāņa Deinata personālizstāde *Pirmā piecgade*, kas piedāvā dokumentālu stāstu par periodu pirms Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanas, kad pārmaiņas sabiedrībā vēl tikai brieda, un mākslinieka fotoaparāts fiksē vērojamas sairstošās sociālisma iekārtas ainas. ■

Eiro kurss

Eiropas Centrālās bankas atsauces kurss **6. novembrī**.

€1 = 1,63010 AUD €1 = 1,79970 NZD
€1 = 0,83223 GBP €1 = 1,06950 USD